

Opinia Komitetu Regionów „rola samorządów lokalnych i regionalnych w rozwijaniu partnerstwa wschodniego”

(2009/C 200/07)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla rolę samorządów lokalnych i regionalnych w partnerstwie wschodnim w ramach EPS. Skupi się w szczególności na ich wkładzie w rozwój terytorialny, poprawę stosunków gospodarczych, poprawę poszanowania praw człowieka i swobód podstawowych, ułatwianie mobilności i na ich wsparciu dla nawiązywania wzajemnych kontaktów.
- Zamierza rozwinąć formy bliższej współpracy z krajami należącymi do partnerstwa wschodniego. Utworzenie Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych Europy Wschodniej i Zakaukazia, jako instytucjonalnej platformy systematycznego dialogu i współpracy, mogłoby stanowić krótkoterminowy cel formalnego współdziałania, jeśli uda się opracować konkretne i realne formy współpracy.
- Nalega, by samorzady lokalne i regionalne w miarę możliwości uczestniczyły na wcześniejszym etapie, wspólnie z rządami centralnymi, w przygotowywaniu układów o stowarzyszeniu, dokumentów strategicznych oraz planów działań ustanawianych w stosunkach dwustronnych między Unią Europejską a krajami partnerstwa wschodniego, zwłaszcza w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, odnośnie do przygotowania, realizacji i oceny KPO.
- Zachęca do wspierania ściślejszych powiązań między władzami lokalnymi i regionalnymi UE a ich odpowiednikami w krajach PW przez istniejące europejskie platformy instytucjonalne poświęcone regularnemu dialogowi politycznemu oraz przez konkretne wspólne projekty mające na celu stworzenie wspólnej drogi do ewentualnego utworzenia w przyszłości Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych Europy Wschodniej i Zakaukazia.

Sprawozdawca generalny: István SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE) Burmistrz Uszki

Dokument źródłowy:

Wniosek czeskiej prezydencji Rady Unii Europejskiej w sprawie: „Rola samorządów lokalnych i regionalnych w rozwijaniu partnerstwa wschodniego” i komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady *Partnerstwo Wschodnie*,

COM(2008) 823 wersja ostateczna

I. UWAGI OGÓLNE

KOMITET REGIONÓW:

1. Podkreśla znaczenie nowych postępów w zakresie partnerstwa wschodniego (PW) w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). Różnice pomiędzy krajami objętymi EPS, wydarzenia polityczne, które się w nich ostatnio rozegrały, rozbieżność oczekiwań i debata na temat procesu rozszerzenia, relacje strategiczne UE i Rosji oraz wnioski o utworzenie wymiaru wschodniego równoległe do procesu barcelońskiego (Unii dla Śródziemnomorza) doprowadziły do utworzenia partnerstwa wschodniego, po zgłoszeniu szwedzko-polskiego wniosku w tej sprawie. Kraje EPS, które należy uwzględnić przy rozwijaniu partnerstwa wschodniego, to Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdawia i Ukraina. Z wyjątkiem Białorusi kraje te są członkami Rady Europy. Komisja Europejska (KE) sporządziła wniosek legislacyjny, co do którego podjęta zostanie decyzja podczas szczytu partnerstwa wschodniego wiosną 2009 roku. Głównym zadaniem partnerstwa będzie zacieśnianie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej oraz tworzenie instytucji, w których samorządy lokalne i regionalne mogą odegrać swą rolę nawiązując stosunki i propagując integrację europejską po to, aby nadrobić niedostatki obecnej EPS.
2. Podkreśla rolę samorządów lokalnych i regionalnych w partnerstwie wschodnim w ramach EPS. Skupi się w szczególności na ich wkładzie w rozwój terytorialny, poprawę stosunków gospodarczych, poprawę poszanowania praw człowieka i swobód podstawowych, ułatwianie mobilności i na ich wsparciu dla nawiązywania wzajemnych kontaktów.
3. Z zadowoleniem przyjmuje powrodozenie pewnych środków i inicjatyw oraz fakt, że EPS opiera się na istniejących umowach o partnerstwie i współpracy, które pozostają prawną podstawą stosunków. W tych ramach przyjmowane są dwustronne plany działań EPS między UE a krajami partnerskimi, które służą ustaleniu programu reform politycznych i gospodarczych. Zachętami do postępów w reformach są lepsze włączenie do europejskich programów i sieci, dalsza pomoc oraz większy dostęp do rynku. Mimo iż podstawowymi zasadami europejskiej polityki sąsiedztwa są zróżnicowanie, odpowiedzialność za własny rozwój i integracja regionalna, obejmuje ona dużą grupę krajów o odmiennych problemach i zachodzi potrzeba bardziej ukierunkowanego podejścia.
4. Popiera zawarte we wniosku wezwanie do pogłębiania istniejącej współpracy dwustronnej przez ruch bezwizowy, strefę wolnego handlu, większe wsparcie reform sektorowych, zacieśnianie kontaktów międzyludzkich, nowe plany działań zawierające jasne wskaźniki i połączone z dostosowaniem do norm europejskich oraz silniejsze umowy stanowiące następstwo umów o partnerstwie i współpracy. We wniosku Komisji Europejskiej wezwano również do zacieśniania współpracy wielostronnej, uzupełniającej wymiar północny i synergię czarnomorską, a w związku z tym do koncentrowania się na projektach. Za priorytetowe obszary współpracy uznano we wniosku dziedzinę polityki, bezpieczeństwa, ruchu granicznego i transgranicznego, gospodarki, finansów, ochrony środowiska i spraw socjalnych.
5. Zgadza się również z zawartymi we wniosku Komisji przewidywaniami dotyczącymi: pogłębiania integracji gospodarczej za pomocą szerokich i wszechstronnych stref wolnego handlu, w zależności od przynależności krajów partnerskich do WTO, oraz przez poprawę mobilności dzięki ułatwieniom wizowym i lepszemu zarządzaniu granicami; osiągnięcia bezpieczeństwa energetycznego poprzez uznanie wzajemnej zależności energetycznej; wspierania rozwoju gospodarczego i społecznego za pomocą programów regionalnych i ponadnarodowych. W ramach propagowania współpracy międzynarodowej partnerstwo wschodnie stanowić będzie płaszczyznę wymiany informacji, podejmowania wspólnych inicjatyw i pomocy w procesie modernizacji. Współpracę wielostronną planuje się na szczeblu rządowym i ministerialnym, a także na poziomie platform tematycznych, aby wyznaczać cele i oceniać postępy. Planuje się platformy tematyczne dotyczące demokracji, sprawowania rządów i stabilności, integracji gospodarczej, bezpieczeństwa energetycznego, kontaktów międzyludzkich.
6. Nie naruszając zasady ustalonej w chwili przyjęcia perspektyw finansowych, dotyczącej przeznaczenia dwóch trzecich budżetu EPS na kraje sąsiadujące od południa i jednej trzeciej na kraje sąsiadujące od wschodu, popiera wniosek Komisji Europejskiej o podniesienie środków finansowych z 450 mln EUR w 2008 roku do 785 mln EUR w roku 2013. Oznaczałoby to dodatkową kwotę 350 mln EUR i przesunięcie 250 mln EUR ze środków na programy regionalne EPS w latach 2007–2013. Inauguracja inicjatywy partnerstwa wschodniego zaplanowana jest na wiosnę 2009 roku podczas specjalnego szczytu partnerstwa wschodniego. Do tego czasu w użyciu pozostają stara EPS i jej narzędzia.

7. Zauważa, że Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI), który obejmuje również Rosję, utworzony został tak, by wykazywać większą elastyczność i kształtować się w zależności od strategii, ukierunkowując się na rozwój zrównoważony i zbliżanie do norm i strategii UE. W okresie 2007–2013 przeznaczono na niego z budżetu około 12 mld EUR, co oznacza zwiększenie finansowania o 32 %, jednakże 62 % tej kwoty przeznaczono na kraje sąsiadujące od południa, a tylko 38 % na kraje sąsiadujące od wschodu. W przeliczeniu na (głową) mieszkańca różnica jest mniej wyraźna, jednak nie stanowi to przejawu starań o wzmocnienie wymiaru wschodniego.

8. Zauważa również, że krajowe programy w ramach ENPI umieszczane są w krajowych dokumentach strategicznych (KDS), a fundusze przyznawane są zgodnie z krajowymi programami orientacyjnymi (KPO). W krajowych dokumentach strategicznych wymienia się trzy do czterech priorytetów na każdy kraj partnerski, jednakże we wszystkich zawarto odniesienie do zwiększania potencjału administracji i dobrego sprawowania rządów. W przypadku wszystkich krajów partnerskich należałoby wymienić samorządy lokalne i regionalne jako podkategorię priorytetu praworządności w krajowych programach orientacyjnych. Inny powód zmniejszenia oddziaływania EPS na samorządy lokalne i regionalne to fakt, że w KDS i KPO wymienia się kontakty międzyludzkie, ale niemal wyłącznie w kontekście kształcenia i badań. Samorządy lokalne i regionalne mogą odgrywać rolę w tej dziedzinie, jak dowiedziono w przypadku programów współpracy transgranicznej, i należy uznać ich zasługi w tej dziedzinie.

9. W podobnym duchu zauważa, że w dokumencie strategicznym w sprawie współpracy transgranicznej ENPI na lata 2007–2013, KE określiła cztery zakresy tej współpracy: rozwój społeczny i gospodarczy, wspólne podejmowanie wyzwań w dziedzinie środowiska, zdrowia publicznego i zwalczania przestępczości zorganizowanej, zarządzanie granicami i kontakty międzyludzkie. Potrzebne będzie silne zaangażowanie samorządów lokalnych i regionalnych, co pociąga za sobą również potrzebę większej współpracy w skali lokalnej, lepsze środki pomocy we wzmacnianiu potencjału samorządów lokalnych i regionalnych oraz nadanie priorytetu działaniom zmierzającym do poprawy warunków życia na obszarach przygranicznych.

10. Wskazuje na to, że pewne zadania, jaki stoją przed krajami tego regionu, jak rozwijanie korytarzy międzynarodowych, zarządzanie transgranicznymi kwestiami z dziedziny ekologii oraz granicami i migracją, jak również zwalczanie terroryzmu i ponadnarodowej przestępczości zorganizowanej i działalność w ramach kontaktów międzyludzkich, nacechowane są integralnym charakterem transgranicznym i niekiedy mogą być skutecznie rozwiązywane wyłącznie w ramach współpracy regionalnej lub lokalnej. Dlatego też współpraca wzajemna między krajami partnerskimi, a także między UE a krajami partnerskimi, w kontekście wschodniej strategii regionalnej UE ENPI na lata 2007–2013, powinna zapewniać wsparcie w realizacji wspólnych celów przestrzeni EPS tam, gdzie wsparcie na poziomie regionalnym i lokalnym przynosi wyraźne korzyści.

11. Jest przekonany, że inicjatywy podejmowane zarówno ze strony UE jak i krajów objętych partnerstwem wschodnim, które skupiają się wyłącznie na podejściu dyplomatycznym, nie doprowadzą do powstania trwałych rozwiązań, o ile demokracja lokalna nie znajdzie się w centrum debaty, tak pod względem jej umocnienia, jak i bezpośredniej współpracy regionów i miast znajdujących się zarówno w UE, jak i w krajach objętych partnerstwem wschodnim.

12. W tym duchu z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rolą programu międzyregionalnego jest wsparcie skutecznego wdrażania EPS i zamiar stopniowej intensyfikacji dialogu i współpracy pomiędzy UE a jej sąsiadami, jak również wzajemnie między jej sąsiadami, zgodnie ze wschodnią strategią regionalną ENPI na lata 2007–2013. W ramach propagowania współpracy między podmiotami lokalnymi prowadzona będzie wymiana doświadczeń związanych z programami EPS; celem działań promocyjnych jest wzmacnianie demokratycznego ładu i zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego. Kładzie się nacisk na podejście oddolne w określaniu i budowie partnerstw, na projekty angażujące wiele zainteresowanych podmiotów oraz na propagowanie wyników wśród innych samorządów lokalnych w krajach partnerskich.

13. Podkreśla, że partnerstwo wschodnie powinno umożliwić przejście od systemu współpracy wyłącznie międzyrządowej do projektu dialogu obywateli, a zwłaszcza do współpracy między krajami UE a krajami objętymi partnerstwem wschodnim, włączając doń samorządy lokalne i regionalne w ramach konkretnych, uzgodnionych projektów wpisujących się w globalną strategię opartą na potrzebach obywateli i na solidarności.

14. Uważa, że jednym z warunków pomyślnej współpracy między krajami UE a krajami partnerstwa wschodniego oraz silniejszego partnerstwa w ramach EPS jest znalezienie nowych zagadnień sprzyjających jej rozwojowi, tak aby korzyści z niej płynące stały się odczuwalne dla obywateli, dzięki przekształceniu deklaracji zasad w dostrzegalne działania, co pociąga za sobą silne zaangażowanie demokratycznie wybranych decydentów szczebla lokalnego i regionalnego oraz przejrzystą/ i aktywnie prowadzoną politykę komunikacyjną.

15. Zauważa, że możliwość nasilenia działań samorządów lokalnych i regionalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego w zakresie polityki publicznej jest często ograniczona niskim poziomem demokracji lokalnej i brakiem rzeczywistych procesów decentralizacji w krajach partnerstwa wschodniego.

16. Stwierdza jednocześnie, że decentralizacja i sprawowanie rządów na szczeblu lokalnym z udziałem obywateli nie zawsze idą w parze. W niektórych państwach Unii Europejskiej i poza nią samorządy lokalne i regionalne wspólnie stoją przed wyzwaniem zwiększenia udziału w wyborach, a także propagowania uczestnictwa obywateli oraz włączania środowiska stowarzyszeń w opracowywanie strategii i przygotowywanie ważnych projektów miejskich lub regionalnych.

17. Wyraża wolę zaangażowania się samorządów lokalnych i regionalnych na rzecz wzbogacania partnerstwa wschodniego. Nie powinno być ono zawiadowane jedynie z poziomu rządów krajowych i Komisji Europejskiej. Szeroko pojęte społeczeństwo obywatelskie i liczne podmioty *powinny stać się zainteresowanymi stronami w partnerstwie wschodnim*. Samorządy lokalne i regionalne, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe (zarówno z UE, jak i krajów partnerskich) muszą trwale wejść w skład całego procesu partnerstwa wschodniego.

18. Podobnie jak to uczynił w poprzednich opiniach w tej sprawie, kładzie nacisk na znaczenie zaangażowania samorządów lokalnych i regionalnych *jako integralnych uczestników procesu planowania, realizacji i monitorowania lub oceniania* partnerstwa wschodniego i EPS. Odnosi się to szczególnie do takich dziedzin, w których samorządy lokalne i regionalne posiadają szerokie i bezpośrednie kompetencje.

19. Wobec powyższego ponownie zwraca się o uznanie samorządów lokalnych i regionalnych za istotnych partnerów EPS w ramach partnerstwa wschodniego.

20. Uznaje rolę i doświadczenie różnych sieci i związków samorządów lokalnych, regionalnych, krajowych, europejskich i międzynarodowych działających w dziedzinie zdecentralizowanej współpracy w partnerstwie wschodnim oraz ich konkretną wiedzę i praktyczną znajomość interesujących je obszarów. Dlatego też pojawia się konieczność częstszego wspólnego podejmowania działań i harmonizowania celów współpracy zdecentralizowanej z celami partnerstwa wschodniego, by uzyskać optymalne wyniki.

21. Uważa, że celem EPS jest wsparcie procesów transformacji w krajach sąsiadujących, aby dostosowały się do standardów UE. Główną aspiracją EPS było wykroczenie poza zakres wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) i wyjście poza zwykłe stosunki zewnętrzne UE z państwami trzecimi. Krajom partnerskim EPS zaoferowano możliwość udziału w zintegrowanym obszarze czterech swobód UE, jeżeli wdrożą odpowiedni *dobroek prawny* UE, jednakże bez perspektywy przystąpienia do UE.

22. Popiera reformy polityczne, gospodarcze i sektorowe krajów partnerstwa wschodniego przez nowe instrumenty, takie jak *nowy instrument partnerstwa i narzędzia sektorowe*.

23. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja Europejska zaprosiła Komitet Regionów do udziału w partnerstwie wschodnim, a w szczególności w pracach w ramach platform tematycznych *Demokracja, dobre rządy i stabilność* oraz *Kontakty międzyludzkie*.

24. Zamierza rozwinąć formy bliższej współpracy z krajami należącymi do partnerstwa wschodniego. Utworzenie *Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych Europy Wschodniej i Zakaukazia*, jako instytucjonalnej platformy systematycznego dialogu i współpracy mogłoby stanowić krótkoterminowy cel formalnego współdziałania, jeśli uda się opracować konkretne i realne formy współpracy.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

25. Wzywa Komisję Europejską do zmiany procesu przygotowania KPO, które powinny być przedmiotem negocjacji między UE a krajem partnerstwa wschodniego w oparciu o potrzeby i potencjał danego kraju, a także interesy tego kraju i UE. Planowanie na poziomie krajowym powinno być prowadzone wspólnie przez rząd kraju partnerskiego i Komisję Europejską, a KE powinna współpracować z krajami partnerskimi podczas przygotowania programów realizacji KPO.

26. Dlatego też wzywa partnerów do zadbania o stopniową realizację priorytetów i celów KPO; ponadto należy dokonać przeglądu mechanizmów komunikacji między UE a krajami partnerskimi. Zatem, jeżeli celem partnerstwa wschodniego jest skuteczniejsza strategia polityczna, obowiązkowe powinny być systematyczne spotkania sprawozdawcze i przekazujące informacje zwrotne, a nadzór nad tymi procesami należy powierzyć organowi kontroli.

27. Z radością przyjmuje fakt, że partnerstwo wschodnie skupia się na mobilności, lecz uważa, że wniosek Komisji jest niedostatecznie jasny, jeśli chodzi o treść planowanych „układów o mobilności i bezpieczeństwie” (punkt 3.3 komunikatu). Zachęca więc Komisję do wyjaśnienia swojego wniosku, tak aby partnerzy w ramach partnerstwa wschodniego wiedzieli i dobrze rozumieli, co mają zrobić i czego mogą w zamian oczekiwać od UE.

28. Z zadowoleniem przyjmuje wyrażony przez Parlament Europejski zamiar przyjęcia zaproszenia Komisji Europejskiej do trwałego włączenia zgromadzenia *EuroNest* do partnerstwa wschodniego.

29. Popiera nadzorczą rolę KR-u wobec *Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego*, zwłaszcza jeśli chodzi o monitorowanie prac wspólnych podkomitetów UE–PW zajmujących się kwestiami związanymi z platformami tematycznymi *Demokracja, dobre rządy i stabilność* oraz *Kontakty międzyludzkie*, w tym zagadnień dotyczących rozwoju społecznego i gospodarczego, rozwoju regionalnego, współpracy transgranicznej, reform administracji i decentralizacji w krajach partnerstwa wschodniego.

30. Wzywa organy zarządzające partnerstwem wschodnim do tego, by poza politycznym uznaniem samorządów lokalnych i regionalnych, formalnie i faktycznie włączyły je w partnerstwo wschodnie oraz w proces współpracy.

31. Nalega, by samorządy lokalne i regionalne w miarę możliwości uczestniczyły na wcześniejszym etapie, wspólnie z rządami centralnymi, w przygotowywaniu układów o stowarzyszeniu, dokumentów strategicznych oraz planów działań ustanawianych w stosunkach dwustronnych między Unią Europejską a krajami partnerstwa wschodniego, zwłaszcza w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, odnośnie do przygotowania, realizacji i oceny KPO.

32. Stąd też wzywa rządy państw partnerstwa wschodniego do ustanowienia mechanizmów zorganizowanego dialogu krajowego i konsultacji z podmiotami szczebla niższego niż krajowy (lokalnego i regionalnego), partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim poprzez włączenie doń sieci i związków samorządów lokalnych i regionalnych.

33. Uważa, że istniejące narzędzia sektorowe EPS (dialog tematyczny, udział we wspólnotowych programach i agencjach, umowy sektorowe) powinny zostać zharmonizowane z ofertą partnerstwa wschodniego, co można podsumować w następujący sposób: „sektorowe stosunki umowne oparte na dwóch podstawowych zasadach: obowiązkowym zbliżeniu do odpowiedniego sektorowego *dobrobytu* UE oraz dostępie do sektorowych programów i instytucji UE”. *Status obserwatora w porozumieniach sektorowych* powinien stanowić podstawową koncepcję partnerstwa wschodniego, która całkowicie odpowiada deklarowanej potrzebie pogłębiania zaangażowania UE wobec sąsiadów na wschodzie i vice versa.

34. Sugeruje zwłaszcza, że zarówno *nowy instrument partnerstwa* jak i *narzędzia sektorowe* powinny stać się integralną składową pakietu partnerstwa wschodniego, który UE negocjować będzie indywidualnie z poszczególnymi krajami partnerskimi. Taki pakiet narzędzi PW stałby się podstawą harmonizacji oraz przejrzystej oceny różnych narzędzi PW. Kraje PW powinny otrzymać jasne i przejrzyste wskaźniki po to, aby mogły ocenić, w którą stronę zmierzają w ramach PW w stosunku do UE.

35. Zmierza do rozszerzenia i poprawy współpracy między samorządami lokalnymi i regionalnymi krajów UE i PW oraz do tego, aby stanowiły one integralną część stosunków UE z partnerami wschodnioeuropejskimi. Niezastąpiona jest rola samorządów lokalnych i regionalnych w rozmaitych dziedzinach polityki objętych partnerstwem wschodnim, takich jak dobre sprawowanie rządów, reforma administracji i decentralizacja, rozwój społeczny i gospodarczy, strategie rozwoju regionalnego i spójności, współpraca transgraniczna, ochrona środowiska, zagadnienia związane z porządkiem publicznym, zapobieganie i reagowanie na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, współpraca kulturalna, edukacja, turystyka oraz wymiana uczniów i studentów.

36. Inicjuje dialog z KE w celu znalezienia sposobu na włączenie samorządów lokalnych i regionalnych z krajów PW do *kompleksowego programu rozwoju instytucjonalnego*. Jego celem jest poprawa potencjału administracji u partnerów wschodnich, zatem powinien on obejmować wszystkie odpowiednie dziedziny współpracy, łącznie z tymi sektorami, w których niezastąpiona jest rola samorządów lokalnych i regionalnych. Ponadto KR powinien przygotować własny plan udziału w realizacji kompleksowego programu rozwoju instytucjonalnego we współpracy z krajami PW.

37. Postanawia w znaczący sposób przyczynić się do wdrażania partnerstwa wschodniego w zakresie rozwoju społecznego i gospodarczego krajów PW. KR powinien wesprzeć wnioski Komisji dotyczące podpisania *protokołów ustaleń w sprawie polityki regionalnej* z partnerami wschodnimi, których celem jest umacnianie ich potencjału administracyjnego na szczeblu krajowym i lokalnym. Należy to powiązać z kompleksowym programem

rozwoju instytucjonalnego i programem działań lub współpracy KR-u z partnerami z samorządów lokalnych i regionalnych w krajach PW. Celem tej współpracy powinno być dzielenie się wzorcowymi rozwiązaniami i doświadczeniami związanymi ze strategiami rozwoju regionalnego i spójności UE.

38. Ponadto postanawia pomagać KE i rządowi krajowemu oraz im doradzać — we współpracy z samorządami lokalnymi i regionalnymi z krajów PW — w procesie opracowywania *pilotażowych programów rozwoju regionalnego* koncentrujących się na lokalnych i regionalnych potrzebach w zakresie rozwoju w krajach PW, wzorowanych na polityce spójności UE. Oprócz tego KR powinien zainicjować rozmowy ze swoimi partnerami z krajów PW w celu wspierania ich bezpośredniej współpracy z regionami UE i zachęcania do *udziału w istniejących programach ponadnarodowych w Europie Południowo-Wschodniej, Środkowej i Północnej*. KR powinien również zachęcać samorządy lokalne i regionalne w krajach PW do wykorzystania nowych możliwości oferowanych przez partnerstwo wschodnie w zakresie projektów finansowanych z ENPI, dotyczących współpracy transgranicznej na granicach państw PW.

39. Rozpoczyna rozmowy z Komisją Europejską w celu ustalenia udziału Komitetu Regionów w platformach tematycznych *Demokracja, dobre rządy i stabilność* oraz *Kontakty międzyludzkie*. KR powinien zainicjować utworzenie pewnych *paneli szczegółowych* (czwarty poziom operacyjny PW), zajmujących się kwestiami bliskimi zasadniczemu programowi samorządów lokalnych i regionalnych po to, aby wesprzeć działalność *platform tematycznych PW* (trzeci poziom operacyjny). KE mogłaby z kolei zaprosić przedstawicieli samorządów lokalnych i regionalnych do udziału w pracach platform tematycznych lub paneli szczegółowych, tam gdzie to konieczne lub stosowne. Konieczne są dalsze rozmowy w celu sprecyzowania roli KR-u w dwóch wspomnianych powyżej platformach tematycznych oraz w celu osiągnięcia lepszej koordynacji działań z Komisją.

40. Postanawia wspierać Komisję Europejską w opracowywaniu *programu szkoleń i tworzenia sieci kontaktów samorządów lokalnych* po to, aby poprawić potencjał administracyjny i promować reformę samorządu lokalnego w ramach platformy tematycznej *Demokracja, dobre rządy i stabilność*. KR opracuje i przedstawi swoje wnioski dotyczące *szczegółowego programu kulturalnego PW*, który zostanie zainicjowany w ramach platformy tematycznej *Kontakty międzyludzkie*. KR zainicjuje rozmowy z Komisją na temat swego ewentualnego udziału w pracach platform tematycznych *Współpraca gospodarcza i konwergencja* ze strategiami polityki UE i *Bezpieczeństwo energetyczne*, jako że samorządy lokalne i regionalne mogą wnieść istotny wkład do pewnych zagadnień w tych zakresach polityki.

41. Poważnie rozważa swój udział w reprezentacyjnej inicjatywie *Prewencja, przygotowanie i reagowanie na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka*, aby poprawić możliwości zarządzania kryzysowego na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. KR zainicjuje rozmowy ze swoimi partnerami z PW w sprawie ewentualnego wkładu samorządów lokalnych i regionalnych w realizację tej reprezentacyjnej inicjatywy.

42. Zachęca do wspierania ściślejszych powiązań między władzami lokalnymi i regionalnymi UE a ich odpowiednikami w krajami PW przez istniejące europejskie platformy instytucjonalne poświęcone regularnemu dialogowi politycznemu oraz przez konkretne wspólne projekty mające na celu stworzenie wspólnej drogi do ewentualnego utworzenia w przyszłości Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych Europy Wschodniej i Zakaukazia.

43. Wzywa Komisję Europejskiej do zharmonizowania, skoordynowania i powiązania tego nowego podejścia z różnymi istniejącymi już programami, projektami i instrumentami wspólnotowymi, tak aby można było skorzystać ze zdobytego doświadczenia, uniknąć pokrywania się działań oraz poczynić większe postępy.

44. Uważa, że zwiększenie poczucia odpowiedzialności demokratycznie wybranych przedstawicieli samorządów lokalnych i regionalnych przyczyni się do powstania wielopoziomowego systemu sprawowania rządów, w którym do procesów decyzyjnych, opracowania, wdrożenia i oceny polityki publicznej i polityki rozwoju włącza się organy różnych szczebli.

45. Sugeruje, by zaangażować miejscowy kapitał ludzki, techniczny i naukowy do wdrażania projektów oraz do osiągnięcia optymalnego udziału obywateli, tak aby poczuli się oni odpowiedzialni za proces współpracy i projekty realizowane w jego ramach.

46. Uznaje otwartą inicjatywę angażowania w poszczególnych przypadkach państw trzecich — szczególnie Federacji Rosyjskiej i Turcji — w prace platformy tematycznej, panelu lub inicjatywy, pod warunkiem że istnieje zgoda, iż byłoby to korzystne ze względu na wspólne zainteresowanie tematem, bliskość geograficzną lub istniejące powiązania gospodarcze.

47. Wzywa swojego przewodniczącego do przedstawienia tej opinii prezydencji UE, Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu.

Bruksela, 22 kwietnia 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE
